

MOČ. CHEMICKÉ VYŠETRENIE ZÁKLADNÝCH PATOLOGICKÝCH SÚČASTÍ (Uri-chem)

Semikvantitatívne chemické vyšetrenie moču na dôkaz prítomnosti krvných elementov a produktov ich degradácie: krvi resp. hemoglobínu, bilirubínu, urobilinogénu, hnisu a ďalších patologických súčastí: bielkoviny, glukózy, ketolátok a pH.

Materiál

Na chemické vyšetrenie moču sa najlepšie hodí prvý ranný moč, stredný prúd, 10 ml. 24 hodín pred odberom moču neužívajte vitamín C. Odber moču je popísaný v Laboratórnej príručke, kapitola 7.4 *Odber moču*, podkapitola 7.4.7 *Príprava pacienta*.

Frekvencia vyšetrenia

Denne

Statim

Áno

Interferencie

Do laboratória sa musí moč doručiť do jednej hodiny od vymočenia. Ak moč dlhšie stojí, dochádza ku kontaminácii vzorky. V prítomnosti amoniaku, ktorý vzniká bakteriálnou redukciou močoviny, dochádza k úbytku glukózy, k rozkladu žlčových pigmentov a zmene pH.

Referenčné hodnoty

Parameter	Referenčné hodnoty	
pH	4.8 – 7.4	
Bielkoviny	Žiadne, stopy	Kvantitatívne < 0,1 g/l
Glukóza	Žiadna	Kvantitatívne < 0,84 mmol/l
Ketóny	Žiadne	Kvantitatívne < 0,5 mmol/l
Bilirubín	Žiadny	Kvantitatívne < 3,4 umol/l
Krv (Erythrocyty)	Žiadna	Kvantitatívne < 5/ul alebo < 5x10 ⁶ /l
Uroblinogen	< 16,9 umol/l	
Nitrity alebo hnis	Žiadne	
Leukocyty	Žiadne	Kvantitatívne < 10/ul alebo < 10x10 ⁶ /l
Špecifická hustota	1,005 – 1,035	

Orientačné referenčné hodnoty **pH v rannom** moči sú **5 – 6**. V priebehu dňa môžu kolísť v rozmedzí **4,8 – 7,4**.

Orientačné referenčné hodnoty **bielkovín** sú do **100 mg/l (0,1 g/l)**.

Približná koncentrácia v g/l	Konvenčné jednotky
do 0,1	0
0,3	1
1,0	2
5,0	3

Orientačné referenčné hodnoty **glukózy** v **rannom** moči sú do **1,1 mmol/l (<0,2g/l)** a v **dennom** moči do **1,7 mmol/l (<0,3 g/l)**.

Približná koncentrácia		Konvenčné jednotky
g/l	mmol/l	
< 0,3	< 1,7	0
0,5	2,8	1
1,0	5,5	2
3,0	17	3
10	55	4

Orientačné referenčné hodnoty **ketolátok** sú pre kyselinu acetoctovú do **0,5 mmol/l (0,05 g/l)**.

Približná koncentrácia		Konvenčné jednotky
mg/l	mmol/l	
<0,05	<0,5	0
0,16	1,5	1
0,53	5	2
1,56	15	3

Orientačné referenčné hodnoty pre **krv** resp. **erythrocyty** sú do **5 Ery/ μ l (<5x10⁶ Ery/l)** a hemoglobín asi **0,3 mg/l**.

Erythrocyty	Hemoglobín	Konvenčné jednotky
10 ⁶ Ery/l		
0 - 5	0 - 3	0
6 - 10	asi 10	1
asi 50	asi 50	2
asi 250	asi 250	3

Orientačné referenčné hodnoty **bilirubínu** sú do **3,4 μ mol/l (2 mg/l)**.

Približná koncentrácia		Konvenčné jednotky
mg/l	μ mol/l	
2,5 - 3	4 - 5	0
4 - 6	7 - 10	1
7 - 12	11 - 21	2
13 - 24	22 - 41	3

Orientačné referenčné hodnoty **urobilinogénu** sú do **17 $\mu\text{mol/l}$ (10 mg/l)**.

Približná koncentrácia		Konvenčné jednotky
mg/l	$\mu\text{mol/l}$	
< 0,95	< 1,6	0
10	17	1
30	51	2
60	102	3
120	203	4

Interferencie

Výsledky vyšetrenia moču môže falošne ovplyvniť prítomnosť krvi v moči, keď žena menštruuje. Rovnako tak môže výsledky vyšetrenia moču ovplyvňovať mnoho liekov (chlorpromazín, L-dopa, nitrofurantoín, penicilín, fenazopyridín, rifampín, tolbutamid, kyselina askorbová). Falošné nálezy glukózy, ketolátok alebo bielkoviny sa môžu vyskytovať pri vysokých dávkach vitamínu C (kyseliny askorbovej) alebo pri liečbe niektorými antibiotikami (ako napr. tetracyklínom) . Pri užívaní vitamínu C a niektorých antibiotík (napr. erytromycínu a trimetoprimu) sa v moči môžu tvoriť kryštály. Neodporúča sa pridávať do zberovej nádoby konzervačné prostriedky, ktoré sa používajú na ochranu glukózy pred jej rozkladom. Môžu ovplyvniť chemické vyšetrenie.

Stručný medicínsky význam

Rutinné vyšetrenie moča sa vykonáva z niekoľkých dôvodov: (a) všeobecný skríning na detekciu renálnych alebo metabolických ochorení; (b) diagnostika porúch alebo ochorení obličiek alebo močového traktu; (c) monitoring pacientov s diabetes. Kvantitatívne vyšetrenie moču sa využíva na diagnostiku mnohých špecifických ochorení, napr. endokrinologické choroby, tumor močového mechúra, osteoporóza, porfýrie, a iné.